

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ APARE DUMINECA ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe 1/2 de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 fr.
" " " " pe 1/2 an 7 "

Manuscrisele se adresează redacției
„Foaia Diecezană” iar banii de prenumăra-
țiune și inserțiuni administrației „Tipog-
rafia și Librăria diecezană” în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
edite etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
până la 150 de cuvinte 7-50 cor., până la 200
de cuvinte 10 cor., de aci în sus 12 cor

Nr. 2812 E. ex. 1918.

Publicațiune.

Consistoriul diecezei gr. or. române a Caransebeșului dă în arendă la licitație publică pe trei ani economici și anume:

1918/19, 1919/20 și 1920/21.

I. *Sesiunile parohiale reduse* din Alibunar (22 jug.), Berini, Birda, Căpăt (1/2 sesiune), Cebza, Cerna, Chevereșul-mare, Ciclova-română, Cliciova, Deliblata (1/2 sesiune), Denta (1/2 sesiune), Dragsina, Ferendia, Fizeș, Gataia, Ghertenis, Ghilad, (cea fostă protopresbiterală și cealaltă redusă), Hitiaș, Jebel (IV și V), Lhighed (1 1/2 sesiune), Macedonia, Petroman (1 1/2 sesiune), Sacoșul-turcesc, Silgaiu, Scăiuș, Silha, Sipet, Soșdia, Stamora-română, Ticvaniul-mic, Târnova, Togir, Uliuc, Unip, Voiteg, și Vucova.

II. Pământul sfintei mănăstiri dela Valea-Călugăruului (6 jugere), pământul aparținător „Fundațiunii Simeon Nicolaeviciu” din Lighed (82 jugere 1442 st. □) și pământul aparținător „Fundațiunii Georgie Popoviciu” din Cliciova (2 jugere).

Pe un an economic și anume pe anul economic 1918/19:

III. *Sesiunile parohiale vacante* din Bănia, Bârna, Biniș, Comoriște, Crivina (tractul Făgetului), Drinova, Jebel, (cea fostă protopresbiterală), Ilădia. Precosova, Poieni, Semlacul-mare, Surducul-mare, Rometea-Pogănici și Vrăniuț.

Terminul de licitațiune îl vor fixa comisarii cnsistoriali emiși la fața locului pentru ținerea licitației.

La licitație se admit numai acei reflectanți, cari depun vadiul recerut și anume fiecare juger de pământ sesional din tractele protopresbiterale: Buziaș, Ciacova și Panciova câte șase (6) cor., iar tractele: Biserica-albă, Vârșat câte patru (4) cor., Bogșa, Caransebeș, Făget Logoj, Oravița și Mehadia câte trei (3) coroane.

În termen de opt zile, socotit dela ținerea licitației, să pot înainta supraoferte în scris la Consistorul diecezan, având supraoferțele a fi înzestrate cu vadiul statort, apoi cu declarația oferentilor, că cunosc atât condițiunile de licitație, cât și pământul la care reflectează, precum și cu indicarea garanției materiale oferite în privința plății arenzii.

Consistoriul diecezan își rezervă dreptul a decide liber asupra ofertelor și respective a respinge orșice ofert fără considerație la mărimea lui și fără nici o motivare și cu deosebire se accentuează, că întrucât arenda anuală oferită nu va fi multămitoare, sesiunea se va esarenda numai pe un an, eventual se va publica licitațiune nouă, sau să se lăsa de pășune. Despre acceptarea sau respingerea ofertelor vor fi avizați cei interesați, iar până atunci li-se interzice strict de a intra în pământ.

Atât Consistoriul dieceza cât și arendașul abzio. de dreptul de a pretinde vre-o despăgubire, dacă prin o măsurare ulterioară s'ar constata, că pământul dat și luat în arendă e mai mare sau mai mic decât ce se arată în contractul de arendă, pentru că arendașul are să vadă pământul, ce se arendează și se declare în contract, că cunoaște acest pământ și îl arendează dupăcum se află de prezent în natură.

Ce privește arenda, întrucât pământul se dă pe doi sau mai mulți ani, 1/3 parte din prețul de arendă de pe anul cel dintâi de arendă arendașul are a o solvi îndată după ce s'a subscris contractul din partea ambelor părți contrahente. a doua rată de 1/3 parte din prețul din arenda va avea să o solvească la 1/4 Iunie 1919 și a treia rată de 1/3 parte din arenda primului an va avea să o solvească la 15/28 August 1919, adică la sfârșitul primului an economic de arendă.

În al doilea an economic de arendă arendașul are să solvească rata întâia de 1/3 parte din arendă de pe un an la 1/14 Octombrie 1919, a doua rată de 1/3 parte din arendă va avea să o solvească la 1/14 Iunie 1920 și a treia rată de 1/3 parte din arendă va avea să o solvească la 15/28 August 1920.

În anul al treilea și respective anii următori de arendă arendașul este deobligat a solvi ratele de arendă ca și anul al doilea de arendă adică la 1/14 Octombrie 1/14 Iunie și și 15/28 August al respectivului an de arendă.

Dacă pământul se dă numai pe un an economic, arendașul e dator a plăti prețul de arendă pro 1918/19 în trei rate egale și anume I rată îndată după ce s'a subscris contractul din partea ambelor părți contrehente, a II-a rată la 1/14 Iunie 1919 și a III-a rată la 15/28 August 1919.

De dorit este însă ca arenda să se plătească tot pe câte un an înainte.

Vadiul se socotește în rata din urmă, adică în rata cu care se sfârșește contractul ee arendă.

Prețul de arendă arendașul are să-l solvească și respective să-l trimită deadreptul la Cassa diecezană și nu se relaxează sub nici un titlu.

Darea de stat și cea comunală după pământul ce formează obiectul de arendă, o plătește Consistoriul diecezan și arendașul se oprește a plăti dânsul aceste dări, căci sumele plătite nu i-se vor rebonifica.

Păzitorii de țarină însă are să-i plătească arendașul, deasemenea dările după contractul de arendă și de venit.

Arendașul e obligat a face economie rațională pelângă sistemul de sămănătură turnus.

Dacă arendașul n'ar împlini, fie numai una dintre condițiunile și deobligamentele stipulate în contractul de arendă și îndeosebi n'ar plăti vre-o rată de arendă la timpul stabilit, Consistoriul diecezan are dreptul a desface îndată contractul de arendă, a scoate pe arendaș din pământ și a esarende pământul, ce formează obiect de arendă, unui alt arendaș fără ca arendașul să aibă dreptul a cere vre-o despăgubire. Consistoriul și susține dreptul de regres neatins.

În privința oricărei neînțelegeri, ce s'ar putea naște între contrahenți arendașul va avea a se supune judecătoriei cercuale reg., din Karánsebes (Caransebeș) precum și procedurii sumare.

Toate spesele împreunate cu încheierea contractului și resptive competența erarială după contract, precum și spesele și daunele ce le cauzează arendașul Consistoriul diecezan prin neîmplinirea vre-unei condițiuni de contract, are să le supoarte arendașul.

Întrucât ar lua în arendă mai mulți arendași vre-o porțea de pământ, aceia sunt solidar deobligați la toate cele cuprinse în contractul de arendă, adică unul pentru toți și toți pentru unul.

Caransebeș, în 19 Maiu 1918.

Dr E. Miron Cristea
episcop.

Jertfa adusă de credincioșii eparhiei noastre an de an pentru susținerea bisericii și a școalelor.

Adunând acum sumele, ce le solvește fiecare tract în darea bisericească și de cult, obținem următorul rezultat:

1. <i>Tractul Bisericii-albe,</i>	
Darea bisericească:	8,975·03 cor.
" de cult:	51,080·73 "
la olaltă:	60,037·76 "
2. <i>Tractul Bocși-montane,</i>	
Darea bisericească:	5,975·56 cor.
" de cult:	48,573·91 "
la olaltă:	52,549·47 "

3. <i>Tractul Buziașului,</i>		
Darea bisericească:	3,588·90	cor.
„ de cult:	48,441·48	„
la olaltă:	<u>52,030·38</u>	„
4. <i>Tractul Caransebeșului,</i>		
Darea bisericească:	14,041·64	cor.
„ de cult:	27,673·98	„
la olaltă:	<u>41,715·62</u>	„
5. <i>Tractul Ciscovei,</i>		
Darea bisericească:	6741·01	cor.
„ de cult:	37,920·55	„
la olaltă:	<u>44,661·56</u>	„
6. <i>Tractul Făgetului,</i>		
Darea bisericească:	4545·46	cor.
„ de cult:	42,654·35	„
la olaltă:	<u>47,199·81</u>	„
7. <i>Tractul Logoșului,</i>		
Darea bisericească:	45,946·16	cor.
„ de cult:	88,570·35	„
la olaltă:	<u>134,516·51</u>	„
8. <i>Tractul Mehădiei,</i>		
Darea bisericească:	27,571·39	cor.
„ de cult:	2868·92	„
la olaltă:	<u>30,440·31</u>	„
9. <i>Tractul Oraviței,</i>		
Darea bisericească:	10,562·33	cor.
„ de cult:	44,243·89	„
la olaltă:	<u>54,806·22</u>	„
10. <i>Tractul Panciovei,</i>		
Darea bisericească:	10,920·31	cor.
11. <i>Tractul Vêrșefului,</i>		
Darea bisericească:	22,374·83	cor.
„ de cult:	39,631·59	„
la olaltă:	<u>62,006·42</u>	„

Suma generală a contribuțiilor din eparhia întreagă e de 579,994 cor. și 06 fil. Deci mai mult de un jumătate milion de coroane e echivalentul acelei puteri materiale, ce o oferă cu dragă inimă credincioșii noștri în fiecare an pe altarul bisericii și al școlii. Ne putem închipui câtă muncă, câte sudori reclamă astringerea acestui capital în deosebi în apusa vreme a păcii, când banul era atât de scump! Chiar și astăzi ni se pare respectabilă această sumă, când ne gândim la ea și la modestele izvoare economice din cari ținește.

Spre a ne putea lămuri acum asupra *forței materiale*, ce o prezintă singuraticile comune din tracte între olaltă și în raport cu comunele din

alte tracte, le împărțim în grupe mai mari, luând de temelie al împărțirii atât la sarcinile bisericești cât și la cele școlare, unele cifre rotunde, cari ni se par mai potrivite pentru a reliefa diferența de putere dintre comune.

(Urmează)

Nr. 3098 1918

Colecta pentru orfani

Cătră On. oficii parohiale din parohiile, unde încă nu s'a încheiat și trimis colecta pentru orfani.

Voind a încheia colecta pentru orfani, îndatorăm prin aceasta toate oficiile parohiale din comunele, unde încă nu s'au încheiat și trimis, ca în *timpul cel mai scurt* să o facă, încheie și să trimită rezultatul la cassa cons.; unde nu s'a obținut, decât un rezultat mic, acolo la sărbătoarea *Sfântului Ilie* sau la altă sărbătoare din vara anului 1918 să se poarte în scopul acesta un *disc special* și suma incursă cu cea colectată să se trimită aicia cel mult până la 1 Septembrie. Atragem atențiunea asupra faptului, că despre această colectă se va compune, când împrejurările vor admite, o broșură, și astfel se vor prezenta rău înaintea vitorimei acei preoți, cari nu și-au făcut datorința și acele comune, unde pentru acest scop umanitar nu s'a colectat nimic în aceste zile, când poporul are bani mai mulți ca oricând altă dată. Așteptăm deci, ca toți să-și facă datorința.

Caransebeș 20 Mai 1918.

Dr. E. Miron Cristea
episcop.

2—5

Ș T I R I

Personal. Prea Sfinția Sa părintele episcop al nostru *Miron* s'a reîntors dela Budapesta la reședința sa Joi în 31 Iunie v. a. c.

Taxe suplimentare de război. Pe temelieul ordonanței ministrului de comerț, începând cu 15 Iunie 1918, se introduc taxe suplimentare de război pentru trimiteri poștale, pentru telegraf și telefon. Epistola simplă sau recomandată are să mai poarte o marcă de 5 fileri, (marca unei scrisori simple va fi prin urmare de 20 fil.) Cărțile poștale și tipăriturile mai primesc câte o marcă de 2 fileri, pachetele 20 fileri, mandatele poștale 10 fileri, telegramele 20 fileri; telefonul în zona primă 10 în cealalte zone 20 fileri, ca taxe suplimentare.

Ajutor pentru haine. Funcționarii de stat vor primi din partea guvernului ajutor pentru haine. Ajutorul se va ridica în două rate, la 1 Iulie, și 1 Decembrie a. c. Suma ajutorului face 500, 400 și 300 cor. de persoană.

Serviciul militar al învățătorilor în timpul verii. S'a scris în ziare, că profesorii și învățătorii vor

fi chemați în timpul verii la serviciu militar în cadrele batalionului de întregire. Acum se vestește, că la astfel de servicii vor fi chemați numai învățătorii împărțiți la servicii ușor, căci în anul trecut în temeiul unei ordonanțe ministeriale acești învățătorii au fost concediați. Dar nu toți învățătorii concediați vor fi chemați pe vară sub arme, ci numai cei sub 24 de ani.

Mulțămită publică. În numele comunei bisericești din Prigor aducem și pe această cale sincere mulțămite vrednicului parohian Iosif Burac, care ca în mai multe rânduri și acum de sărbătorile sf. Paști a dăruit sf. biserici un chivot și un litier în preț de 250 cor. Atotputernicul să-i rasplătească și această jertfă. Iosif Cămpian, preot-oapelan.

Concurese.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Conzistor diecezan ddo 28 Iunie 1917 Nr. 3804 B. ex 1917 se escrie concurs pentru întregirea parohiei a II-a din **Mércina** din nou reactivată cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană.

Emolumente:

1. Una sesiune parohială constatătoare din 30 jugere catrastrale.

Una grădină estravilană de 800□ st. și intravilanul de 800□ st.

Venitul dela 2 jugere pământ din izlazul comunal nedespărțit.

Stola și birul uzitat.

După venirea în vacanță a parohiei preotului Iosif Caragea din jumătatea de sesiune cu cât are acum sus numitul preot mai mult, alegându-l va beneficia jumătate adevăcă încă 8 jugere, având astfel a se egaliza beneficiul celor două preoți.

Recurenții își vor înainta recursese adresate comitetului parohial P. O. D. Mihail Gașpar protopop, ca administrator protopresbiteral în Bocșa-montană, și sunt poștiți a se prezenta credincioșilor în biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare.

Mércina, din ședința comitetului par., ținută la 6 August 1917.

Iosif Caragea m. p.
președinte

Petru Poienariu m. p.
notar

În conțelegere cu mine: *Mihail Gașpar*, protopop.

3—3

În baza decisului Venerabilului Conzistor diecezan ddo 9 Aprilie a. c. Nr. 1763 B. ex 1918 se escrie concurs la postul de capelan temporal din comuna **Câlnic**, protopresbiteratul Bocșei-montane în parohia de clasa a III-a pe lângă preotul Iosif Ieremia, cu termen de 30 de zile.

Emolumentele sunt:

1. A treia parte din 1½ sesiune parohială, adevăcă 15 jugere pământ.

2. A treia parte din birul preotesc răscumpărat cu 2 cor. de fiecare fumărie.

3. A treia parte din venitele stolare.

4. Dările publice le suportă alesul capelan.

În lipsă de casă parohială are alesul capelan a se îngriji însuș de locuință pe spesele sale.

Redactor responsabil: **Dr. Cornel Cărnean**

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și trimită recursese ajustate în regulă pentru parohii de clasa a III-a adresate comitetului parohial, Prea Onoratului Domn Mihail Gașpar protopresbiter gr. or. rom. în Bocșa-montană.

Recurenții sunt poștiți să se prezinte în vre-o Duminecă sau sărbătoare în s. biserică din Câlnic, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Câlnic, din ședința comitetului parohial, ținută în 29 Aprilie v. 1918.

Nicolae Pocreanu
președinte ad hoc

Sofronie Andrițoi
notar

În conțelegere cu mine: *Mihail Gașpar*, protopresbiter.
3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa a III-a din **Surducul-mare** pe baza ordinului consistorial Nr. 8210 B. din 1917 se publica concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană” pe lângă următoarele emolumente:

1. Sesiunea parohială constatătoare din 64 jug. cat.
2. Cvarțir liber.
3. Birul uzuat.
4. Stola uzuată.

Dările publice după sesiune și cvarțir le va suporta preotul uzufructuar.

Recurenții își vor înainta recursese oficiului protopresbiteral din Bocșa mont. în termenul statutar, având a se prezenta în una din Dumineci poporului în sf. biserică, spre a-și dovedi desteritatea în cântare și oratorie.

Surducul-mare, din ședința comitetului parohial, ținută în 11/24 Martie 1918.

Petru Ișfan m. p.
președinte

Iosif Popovici m. p.
notar

În conțelegere cu mine: *Mihail Gașpar*, protopresbiter.
4—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan pe lângă preotul Antonie Atnagea sen. în parohia de clasa III-a din **Zorlențul-mare**, protopresbiteratul Lugojului se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele sunt:

1. 1/3 parte din sesiunea parohială, adevăcă 22 jugere.
2. 1/3 parte din birul parohial, uzitat în comună.
3. 1/3 parte din toate venitele stolare.

Nefind casă parohială, alesul capelan va avea să se îngrijească și de locuință.

Recurenții vor avea să-și înainteze petițiile de concurs Prea On. Oficiu protopresbiteral în Lugoj în termenul prescriș și vor avea a se prezenta în s. biserică în vre-o Duminecă s'au sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cântare și predicare, însă cu prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter și la nict un caz în zina alegerii.

Zorlențul-mare, din ședința comitetului par., ținută la 6 Mai 1918 st. v.

Ioan Popescu
preș. com. par.

Martin Hantiu
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Dr. George Popovici*, protopresbiter.
2—3